

Viktiga nyheter i konsultvillkoren NKF 23 och NKL 23

De nordiska branschorganisationerna inom teknikindustrin bevakar kontinuerligt branschens behov av nya allmänna bestämmelser och behov av förändringar i redan existerande villkor. Som ett led i detta arbete har de allmänna bestämmelserna för konsultuppdrag NKF 07 för uppdrag som utförs till fast pris, och NKL 07 för uppdrag som utförs på löpande räkning, reviderats. Bestämmelserna ges nu ut under beteckningarna NKF 23 och NKL 23. Åtskilliga ändringar är av språklig och strukturell karaktär. Endast de som har större saklig betydelse kommenteras här.

Uppdraget (punkt 2)

Konsultvillkoren är, liksom tidigare versioner, avsedda för rena konsultuppdrag där konsulterna arbetar självständigt och själva disponerar sin tid. Det har nu förtydligats och framgår uttryckligen av tredje stycket i punkt 2. Orsaken till förtydligandet är för svenskt vidkommande arbetsrättsliga regler i uthyrningslagen som gäller fr o m den 1 oktober 2022. Dessa innebär kortfattat att bemanningsanställda ska erbjudas tillsvidareanställning om personen varit placerad hos ett företag i sammanlagt mer än 24 månader under en period om 36 månader. Alternativt kan kompensationsersättning betalas. Även om de konsulter som omfattas av NKF och NKL inte utgör bemanningsanställda, finns en risk att reglerna kan spilla över på andra konsultuppdrag. Risken är större för konsulter som arbetar på löpande räkning som resurskonsulter (NKL-uppdrag) än uppdrag där konsulten har ett resultatansvar (NKF-uppdrag).

Arbetsmiljö (punkt 4)

En nyhet i bestämmelserna är regler om arbetsmiljö. Dessa är av konventionell natur och innebär att beställaren ansvarar för arbetsmiljön när konsulten utför arbete på ett område som beställaren råder över. Förekommer brister i arbetsmiljön som påverkar arbetet har konsulten rätt att avbryta sitt arbete. Ytterst får konsulten häva avtalet om inte beställaren åtgärdar bristen.

Prisuppskattning (punkt 10 NKL)

Konsultbestämmelserna för uppdrag på löpande räkning, NKL 23, har kompletterats med en rätt för beställaren att begära en skriftlig prisuppskattning för uppdraget. Om konsulten märker att uppdraget kommer att överskrida uppskattningen med mer än 10 %, måste konsulten skriftligen informera beställaren utan dröjsmål. Lämnas inget meddelande, har konsulten inte rätt till ersättning överstigande 110 % av det uppskattade priset.

Ansvar vid försening (punkt 11 NKF, punkt 12 NKL)

Förseningsansvaret i NKF 23 bygger, liksom föregångaren, på vitesregler. Det innebär att ansvaret är strikt och bortfaller enbart om förseningen kan skyllas på beställaren eller på force majeure. Reglerna skiljer sig dock åt från de i NKF 07 genom att vitet nu beräknas per påbörjad förseningsvecka, att veckovitet höjs från 0,5 % till 1 % samt att vitestaket höjts från 7,5 % till 10 %. De nya reglerna följer de som finns inom den nordiska teknikindustrins allmänt kända NL- och

NLM-bestämmelser för leverans respektive leverans och montage av maskiner och maskinanläggningar med mera.

NKL 23 har fått nya regler för förseningsansvar. Från att i NKL 07 haft ett skadeståndsansvar, ges nu parterna möjligheten att som alternativ till skadestånd komma överens om vite i stället. Vitet knyts antingen till försenade delleveranser eller uppdragets avslutande. NKL 23 överlåter till parterna att bestämma vitessatserna. Väljs vite som påföljd vid försening ersätter det skadeståndet. Beställaren är alltså inte berättigad till både vite och skadestånd. Görs inget val, blir påföljden skadestånd. I båda fallen är ansvaret begränsat till maximalt 20 % av det högsta av det faktiska eller det uppskattade priset för uppdraget.

Prisavdrag vid fel (punkt 12 NKF, punkt 13 NKL)

Nytt i villkoren är möjligheten för beställaren att i stället för avhjälpande av fel begära skäligt prisavdrag. I praktiken är det ett alternativ när felet är hanterbart för beställaren. Det kan också vara ett alternativ när ett felavhjälpande skulle leda till orimliga kostnader för konsulten - dennes ansvar är enligt bestämmelserna begränsat till skäliga kostnader. Då kan prisavdrag vara ett möjligt sätt att lösa situationen.

Försäkring. Ansvar för skada (punkt 5 och 13 NKF, punkt 5 och 14 NKL)

Bestämmelserna anger att konsulten ska ha en försäkring som täcker det ansvar som konsulten har enligt villkoren. Vid skada till följd av bristande fackmässighet eller annars av vårdslöshet ska konsulten ersätta skadan inklusive följdskador. Ansvaret är begränsat till det försäkringsbelopp som parterna har avtalat om. Om parterna inte avtalat om något försäkringsbelopp, är ansvaret begränsat till fem gånger det avtalade (NKF 23) eller det faktiska eller uppskattade (NKL 23) priset för uppdraget. I NKF 07 och NKL 07 var ansvaret begränsat till två gånger priset vid avsaknad av försäkringsbelopp.

Reklamation (punkt 14 NKF, punkt 15 NKL)

Reklamationsreglerna i bestämmelserna är nya. Vill beställaren reklamera fel eller skada ska det göras skriftligen och utan oskäligt uppehåll sedan felet eller skadan visat sig. Om så inte görs, går beställaren miste om rätten att göra anspråk gällande. Vad som menas med "utan oskäligt uppehåll" beror på de faktiska omständigheterna. Är felet eller skadan enkel att upptäcka, ska beställaren agera snabbt. Är det mer oklart vad som orsakat felet eller skadan, har beställaren längre tid på sig innan reklamation ska ske.

Immaterialrättsintrång (punkt 15 NKF, punkt 16 NKL)

Liksom i NKF 07 och NKL 07 är konsulten skyldig att hålla beställaren skadeslös från anspråk från tredje part som beror på intrång i dennes immaterialrätt. Konsulten ska också ersätta beställarens nödvändiga kostnader för att försvara sig mot dessa anspråk.

En nyhet är omfattningen av ansvaret, som i NKF 23 och NKL 23 är begränsat till intrång i immaterialrätt som är skyddad i Danmark, Finland, Norge, Sverige eller i annat land som parterna särskilt avtalat om. Denna begränsning följer av att bestämmelserna är framtagna för den nordiska marknaden. Ytterligare en nyhet

är att ansvaret inte omfattas av den generella ansvarsbegränsningen i punkt 23. Det innebär att konsulten ansvarar för såväl direkta som indirekta förluster.

Ansvarstid (punkt 16 NKF, punkt 17 NKL)

Den generella ansvarstiden för fel och skada är, liksom tidigare, två år räknat från uppdragets avslutande. En nyhet är specialregeln för immaterialrättsintrång där konsultens ansvar upphör först tio år sedan uppdraget avslutats.

Avbeställning (punkt 21 NKF, punkt 22 NKL)

Reglerna om ersättning vid beställarens avbeställning har förenklats. Konsulten har rätt till ersättning motsvarande 10 % av priset som belöper på avbeställt återstående arbete. Ersättningen innefattar också eventuella avvecklingskostnader som konsulten kan ha.

Tillämplig lag (punkt 26 NKF, punkt 27 NKL)

Tvister ska nu avgöras av lagen i beställarens land. I NKF 07 och NKL 07 skulle tvister avgöras av lagen i konsultens land.